

Oulun vankilan tulo-opas

Rikosseuraamuslaitos

Julkinen

RISE/2470/2024

2.5.2024

Sisällys

1 Yleistä.....	3
1.1 Tietoa vankilasta.....	3
1.2 Vastuuvirkamies ja perehdytys	4
1.3 Rangaistusajan suunnitelma.....	4
2 Tutkintavankeus	5
3 Vankeusrangaistus ja täytäntöönpanon tavoite.....	6
3.1 Päätös rangaistusajasta	6
3.2 Valvottu koevapaus	6
4 Perushuolto ja asuminen.....	7
4.1 Vaatetus, liinavaatteet, vaatteiden huolto ja siisteys	7
4.2 Ruokahuolto ja laitosmyymälä	8
4.3 Tupakointi	8
5 Omaisuuden hallussapito	9
5.1 Käytössä olevat tavarat	9
5.2 Tavaroiden toimittaminen vankilaan	9
5.3 Tavaroiden luovuttaminen poisvietäväksi	10
6 Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle	10
6.1 Puhelimen käyttö	10
6.2 Kirjeet ja postilähetykset.....	11
6.3 Sähköpostin vastaanottaminen.....	12
6.4 Internetin käyttö ja sähköisen asioinnin työasemat	12
7 Ansiot ja rahankäyttö.....	13
7.1 Ansiot.....	13
7.2 Rahankäyttö.....	14
8 Tapaamiset.....	15
9 Poistumisluvat	16

9.1 Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP)	16
9.2 Poistumislupa tärkeästä syystä (TS)	17
9.3 Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS)	17
10 Toimintaan osallistuminen	17
10.1 Työtoiminta	18
10.2 Opiskelu	18
10.3 Kuntouttava toiminta	18
10.4 Sähköiset palvelut	19
10.5 Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi	19
11 Vapaa-aika	19
11.1 Vapaa-ajan toiminta	19
11.2 Kirjasto	20
11.3 Hengellinen toiminta	20
12 Terveystieteidenhuolto	20
13 Käyttäytyminen vankilassa	21
14 Oikeus kannella ja vaatia oikaisua	22
14.1 Kanteleminen	22
14.2 Kantelun sisältö	23
14.3 Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle	23
14.4 Oikaisuvaatimukset ja valittaminen hallinto-oikeuteen	24
15 Henkilökunta ja asiointi	25

1 Yleistä

1.1 Tietoa vankilasta

Olet saapunut Oulun vankilaan. Oulun vankila toimii tutkintavankilana miehille ja naisille. Vankilaan sijoitetaan myös joitakin sakko- ja vankeusvankeja. Vankilassa on 85 vankipaikkaa, 13 naisille ja 72 miehille.

Luet vankilan tulo-opasta. Tulo-oppaassa kerrotaan vankilan toiminnasta, rangaistuksen suorittamisesta sekä tutkintavankeuteen liittyvistä käytännöistä. Tutustu myös vankilan järjestyssääntöön, jonka määräyksiä sinun tulee noudattaa.

Jokaisella osastolla on oma päiväjärjestys, jossa kerrotaan osaston aikataulu. Aikatauluun on merkitty esimerkiksi sellin ovien aukioloajat, ulkoilut, ruokailut ja toiminta-aika. Lisäksi jokaisella asuinosaastolla on saatavissa kansio, johon on koottu vankeutta säätelevät lait, asetukset, määräykset ja ohjeet. Kansio on saatavilla myös kirjastossa. Vankilan järjestyssääntö on erillinen asiakirja, jonka saat tullessasi vankilaan. Asuinosaaston päiväjärjestys on esillä asuinosaaston ilmoitustaululla. Vankilan toimintaa valvovien viranomaisten tiedot löydät myös ilmoitustaululta.

Jos et ole Suomen kansalainen, saat olla yhteydessä kotimaasi edustustoon ja saat mahdollisuuksien mukaan käyttää tulkkia. Jos olet tutkintavanki, yhteydenpitoasi edustustoon voidaan kuitenkin rajoittaa rikoksen selvittämiseen liittyvistä erityisen painavista syistä.

Käännä henkilökunnan puoleen, jos sinulla on jotain kysyttävää tai jokin asia on epäselvä.

Käyntiosoite: Oulun vankila, Nahkatehtaankatu 5, 90130 Oulu.

Postiosoite: Oulun vankila, PL 16, 90101 Oulu.

Vankilan keskuksen puhelinnumero 0295 686 000

Sähköpostiosoite: oulu.vankila@om.fi ja vankisähköposti vankiposti.oulu@om.fi

1.2 Vastuuvirkamies ja perehdytys

Sinulle nimetään vankilassa olon ajaksi oma vastuuvirkamies. Vastuuvirkamies on henkilö, joka huolehtii vankeuden sujuvuudesta ja on arjessasi aktiivisesti läsnä.

Vastuuvirkamiehen kanssa voit käydä läpi itseäsi koskevia asioita, kuten lupien valmistelua (esimerkiksi poistumisluvat ja tapaamiset), sähköisen asioinnin käyttöä sekä arjen muita asioita.

Vastuuvirkamies käy kanssasi läpi myös rangaistusajan suunnitelmaasi ja siihen liittyviä tavoitteita, tavoitteidesi edistämistä ja keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Asuinostolla työskentelevä henkilökunta perehdyttää sinut osaston toimintaan. Henkilökunta auttaa sinua erilaisissa kysymyksissä.

1.3 Rangaistusajan suunnitelma

Jos olet suorittamassa vankeusrangaistusta, sinulle on ennen vankilaan tuloa laadittu henkilökohtainen rangaistusajan suunnitelma eli ransu. Suunnitelmaasi täsmennetään vankilassa.

Rangaistusajan suunnitelma ohjaa rangaistusajan suorittamista, vapauttamista ja ehdonalaista vapautta. Rangaistusajan suunnitelmassasi on määritelty tavoitteet, joita kohti vankeusaikana tulee työskennellä. Rangaistusajan suunnitelman ja vankilan tarjoamien mahdollisuuksien perusteella sinut sijoitetaan toimintaan vankilassa.

Voit itse vaikuttaa rangaistusajan suunnitelman etenemiseen työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa sinulle asetettuja tavoitteita kohti. Rangaistusajan suunnitelman eteneminen vaikuttaa muun muassa poistumislupiin sekä avolaitokseen ja valvottuun koevapauteen sijoittamiseen. Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja sitä tarkastellaan vähintään kolme kertaa vuodessa.

Jos olet tutkintavanki, sinulle ei laadita rangaistusajan suunnitelmaa ennen vankilaan tuloa. Suostumuksellasi rangaistusajan suunnitelman laatiminen voidaan kuitenkin aloittaa tutkintavankeusaikanasi.

2 Tutkintavankeus

Tutkintavankeus ei ole rangaistus, vaan esitutinnan ja oikeudenkäynnin aikana toteutettava pakkokeino. Tutkintavankeudella turvataan rikoksen esitutkinta, tuomioistuinkäsittely ja rangaistuksen täytäntöönpano sekä estetään rikollisen toiminnan jatkaminen. Rikoksesta epäillyn vangitsemisesta päättää tuomioistuin.

Tutkintavankeus päättyy, jos tuomioistuin, syyttäjä, poliisi tai muu pidättämiseen oikeutettu virkamies vapauttaa tutkintavangin. Tutkintavankeus päättyy viimeistään, kun kärjäoikeuden tuomio tulee lainvoimaiseksi tai kun hovioikeuden tuomio annetaan.

Voit myös suostua rangaistuksen täytäntöönpanoon ja tyytyä kärjäoikeuden tai hovioikeuden ensimmäisenä asteena antamaan tuomioon siltä osin kuin sinut on tuomittu vankeusrangaistukseen jo ennen tuomion lainvoimaisuutta. Tällöin alat suorittamaan tuomittua vankeusrangaistusta ja muutut tutkintavangista vangiksi.

Tutkintavangeilla on osittain erilaiset oikeudet ja velvollisuudet kuin vankeusvangeilla. Esimerkiksi tutkintavangin yhteydenpitoa voidaan rajoittaa pakkokeinolaissa säädetyillä edellytyksillä. Yhteydenpitorajoitus voi sisältää rajoituksia kirjeenvaihtoon, puhelimen käyttöön, tapaamisiin tai muihin yhteyksiin vankilan ulkopuolelle tai yhdessäoloon. Tutkintavankeuteen liittyvästä yhteydenpidon rajoittamisesta ja sen voimassaolon jatkamisesta päättää tuomioistuin. Tutkintavankina et voi osallistua toimintaan vankilan ulkopuolella, kuten siviilityöhön, tai opintoihin. Tutkintavankina sinua ei myöskään voida sijoittaa vankilan ulkopuoliseen laitokseen tai sinulle myöntää lupaa valvottuun ulkopuoliseen toimintaan.

Jos sinut tuomitaan ehdottomaan vankeuteen rikoksesta, jonka takia sinut oli vangittu, vähennetään suorittamasi tutkintavankeusaika varsinaisesta vankeusrangaistuksestasi. Jos olet ollut aiheettomasti vangittuna, on sinulla oikeus saada valtiolta korvausta vapauden menetyksestä. Korvausta haetaan Valtiokonttorista.

Tutkintavankeus voi alkaa yllättäen ja niin, ettet ole voinut varautua siihen. Voit käännyä henkilökunnan puoleen kaikissa mieltä askarruttavissa asioissa.

3 Vankeusrangaistus ja täytäntöönpanon tavoite

Vankeuden täytäntöönpanon tavoitteena on lisätä valmiuksiasi rikoksettomaan elämään ja sijoittumistasi takaisin yhteiskuntaan. Tätä tavoitetta kohti kanssasi työskentelee vankilan henkilökunta oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Työskentelyllä edistetään fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiasi sekä tuetaan sinua saavuttamaan rangaistuksen ajalle asetetut tavoitteesi. Kaikissa eteesi tulevissa kysymyksissä voit aina kääntyä vastuuvirkamiehen tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

3.1 Päätös rangaistusajasta

Sinulle tehdään täytäntöönpanoyksikössä rangaistusaikaasi koskeva päätös vankeutesi alussa. Päätöksestä käyvät ilmi

- rangaistusajan laskemisen perusteet,
- ajankohta, jolloin vankeusrangaistus tai sakon muuntorangaistus tulee suoritetuksi,
- ehdonalaiseen vapauteen pääsyn tai muun vapauttamisen ajankohta sekä
- koeajan päättymispäivä.

Elinkautista vankeusrangaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee aikaisin ajankohta, jolloin sinut voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen. Yhdistelmärankaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee valvonta-aika ja valvonta-ajan alkamisajankohta.

3.2 Valvottu koevapaus

Täytäntöönpanon loppupuolella voit päästä valvottuun koevapauteen, jos edellytykset koevapauteen sijoittamiselle täyttyvät. Sinua ei voida sijoittaa valvottuun koevapauteen, jos suoritat yhdistelmärankaistusta.

Voit päästä valvottuun koevapauteen aikaisintaan kuusi kuukautta ennen ehdonalaista vapauttamista. Valvottu koevapaus valmistellaan huolellisesti yhdessä vankilan henkilökunnan kanssa. Voit itse vaikuttaa mahdolliseen koevapauteesi työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa rangaistusajan suunnitelmaasi asetettuja tavoitteita kohti sekä käyttäytymällä moitteettomasti rangaistusaikanasi. Voit myös itse hakea koevapauteen.

4 Perushuolto ja asuminen

4.1 Vaatetus, liinavaatteet, vaatteiden huolto ja siisteys

Saat käyttää vankilassa omia vaatteitasi. Omien vaatteiden käyttöä voidaan kuitenkin rajoittaa muun muassa vankilan järjestyksen vuoksi. Jos et saa vaatetta itsellesi, sinulla on oikeus saada asiassa päätös, jossa on oikaisuvaatimusosoitus. Sinulla on myös oikeus saada käyttöösi vankilan vaatteet, jos sinulla ei ole asianmukaista omaa vaatetusta.

Sinun tulee pukeutua vankilan alueella asiallisesti. Jos et ole varma, onko asusi asiallinen, voit aina kysyä asiaa henkilökunnalta.

Kun teet töitä, tulee sinun käyttää toimipisteen määräysten mukaista vaatetusta. Jos työsi edellyttää esimerkiksi työturvallisuuden takia työvaatetuksen käyttämistä, saat työvaatteet ja suojavaatteet käyttöösi vankilasta. Työvaatteet pestään itse asuinosa-astolla.

Liinavaatteet, kuten lakanat, saat käyttöösi vankilasta. Vankila tarjoaa käyttöösi myös normaalin päivittäisen hygienian ylläpitämiseksi pesunesteet. Voit tarvittaessa pyytää niitä vankilan henkilökunnalta.

Rikosseuraamuslaitoksen tekstiilien eli liinavaatteiden ja vankivaatteiden pesu tapahtuu keskitetysti vankilan ulkopuolisessa pesulassa. Henkilökunta ohjeistaa sinua tarkemmin tekstiilien vaihtopäivistä. Huolehdi omien vaatteidesi pesusta asuinosa-aston pyykkikoneella. Osaston henkilökunta neuvoo pyykinpesussa. Vankila tarjoaa pyykinpesuaineen. Vastaanotto-osastolla likaiset pyykki toimitetaan pussitettuna pestäväksi osaston puhdistajavangeille, jotka pesevät vaatteet ja toimittavat ne pestyinä omistajalleen.

Vankilassa sinä huolehdi itse oman sellisi siisteydestä. Turvallisuusy-
stistä sellin huonekalujen järjestystä ei saa muuttaa. Tavarat ja vaatteet säilytetään kaapeissa. Selleissä on koneellinen ilmanvaihto. Ilmanvaihtov-
entiilejä ei saa tukkia tai peittää. Sellistä poistuessasi sammuta valot ja sähkölaitteet. Tarpeeton veden laskeminen hanoista on kielletty. Jokainen siivoaa yhteisissä tiloissa omat jälkensä esimerkiksi ruoanlaiton jälkeen. Jätteet lajitellaan ohjeiden mukaisesti. Henkilökunta opastaa tarkemmin siivousvälineistä, käytännöistä ja työnjaosta yhteisten tilojen siivoamiseen liittyen.

Jokaisen sellin sähköjohdot tarkastetaan ennen sinne asuttamista. Jos olet rikkonut johtoja tahallisesti, niin kyseinen sähkölaite poistetaan sellistäsi. Jos se on sinun omaisuuttasi, se siirretään sinun siviilitavaroihisi, etkä saa sitä enää Oulun vankilassa haltuun. Jos kyseessä on vankilan omaisuutta, niin et saa laitetta enää omaan selliisi. Koska rikkinäiset sähkölaitteet ovat tulipaloriski, sähkölaitteiden rikkomisen katsotaan vaarantavan vakavasti muiden vankien ja vankilan henkilökunnan turvallisuutta.

4.2 Ruokahuolto ja laitosmyymälä

Vanhan puolen vankiosastoilla sinulle tarjotaan vankilan puolesta arkisin neljä ateriaa: aamiainen, lounas, päivällinen ja iltapala. Niinä päivinä, jolloin vankilassa ei ole varsinainen työpäivä, tarjotaan aamiainen ja yhdistetty lounas/päivällinen sekä iltapala.

Uuden puolen vankiosastoilla asiakkaat valmistavat itse aamupalansa vankilan tarjoamista tarvikkeista. Muut päivän ateriat tarjotaan valmiina vankilan puolesta.

Vankilan henkilökunta kysyy sinulta vankilaan saapuessasi, noudatko jotain erityisruokavaliota ja antavat sinulle lomakkeen täytettäväksi. Ilmoita kuitenkin myös itse heti saavuttuasi vankilaan, jos sinulla on tarve erityisruokavaliolle terveydellisestä syystä, uskonnollisen tai muun perustellun vakaumuksen vuoksi.

Voit asioida vankikanttiinissa kerran viikossa. Oman asuinostaston kanttiinipäivä löytyy päiväjärjestyksestä. Kanttiinissa on myynnissä erilaisia ruokatarvikkeita, muita arjessa tarvitsemiä tuotteita, tupakkatuotteita ja puheaikaa. Kanttiiniostokset maksetaan Rikosseuraamuslaitoksen maksukortilla (katso oppaan kohta 7.2 Rahankäyttö).

4.3 Tupakointi

Tupakointi on kielletty vankilan sisätiloissa. Voit tupakoida kerran päivässä ulkoilun aikana, jos sinulta ei ole ulkoilua tapauskohtaisesti evätty. Et voi saada tupakoita vankilassa haltuusi, vaan saat ne käyttöösi valvonnalta ulkoilun ajaksi. Syyttimet tulevat vankilalta.

Voit saada nikotiinikorvaustuotteita mahdollisiin vierotusoireisiisi. Saat halutessasi myös tukea tupakoinnin lopettamiseen Vankiterveydenhuollon yksiköstä sekä Rikosseuraamuslaitoksen henkilökunnalta.

Tupakointi vanginkuljetusajoneuvossa ja junaliikenteen vankivaunussa on kielletty.

5 Omaisuuden hallussapito

5.1 Käytössä olevat tavarat

Sinulla saa olla kohtuullinen määrä henkilökohtaista omaisuutta ottaen huomioon muun muassa vankilan säilytystilat, paloturvallisuuden ja tarkastustoiminnan. Jos sinulta kielletään jonkin esineen tai aineen hallussapito, sinulla on oikeus saada asiassa päätös, jossa on oikaisuvaatimusosoitus.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö. Siinä on määritelty omaisuuden hallussapitosäännöt sekä esineet, joita ei sinulla ei saa olla.

Jos haluat hankkia itsellesi tavaroita vankilan ulkopuolelta, varmista ennen tavaroiden hankkimista saatko ne haltuusi tai säilytettäväksi vankilaan.

Vankilassa laaditaan luettelo omaisuudesta, jonka olet tuonut mukanas. Ne tavarat, joita et saa selliisi, pannaan säilöön ja saat ne lähtiessäsi takaisin. Et saa takaisin tavaroita tai aineita, jotka ovat vaarallisia tai laissa kiellettyjä.

Jos haluat vaihtaa tai saada käyttöösi säilössä olevia tavaroita, voit pyytää tavaroita asiointilomakkeella vastaanotto-osastolta. Henkilökunta tarkastaa ja toimittaa sallittuja tavaroita siinä järjestyksessä, kun vangit ovat pyytäneet niitä vastaanotosta. Vankien väliset tavaravaihdot ovat kiellettyjä. Kaikki tavaroiden vaihdot ja haltuunannot suoritetaan vastaanotto-osaston kautta.

5.2 Tavaroiden toimittaminen vankilaan

Tapaamisen yhteydessä tapaajasi voi jättää sinulle enintään yhden 30 litran muovikassillisen hallussapitomääräyksen mukaisia tavaroita, esimerkiksi kirjoja, vaatteita, henkilökohtaisia käyttöesineitä, mutta ei esimerkiksi hygienia- ja elintarvikkeita ja tupakkatuotteita. Muovikassi on kyettävä solmimaan kiinni, jotta tavarat eivät pääse tippumaan kassista. Tapaajasi voi tuoda tapaamisen yhteydessä tavaroita vain sinulle, ei muille vangeille. Tavarat annetaan vankilan henkilökunnalle. Tapaajan on täytettävä etukäteen lomake, josta käy ilmi, kenelle tavara on tulossa, kuka tavarat toimittaa ja mitä tavaraa toimitetaan. Kaikki toimitettava tavara on luetteloitava yksitellen lomakkeelle. Niitä

on saatavana myös tapaamistiloissa. Tapaajasi tuomat tavarat tarkastetaan ja luetteloidaan vankilassa.

Tapaamisten ulkopuolella sinulle voidaan toimittaa tavaraa myös postilähetysten kautta. Tavaroiden tulee olla sellaisia, joiden hallussapito on vankilassa sallittua.

Postilähetykseen merkitään:

OULUN VANKILA

VANGIN NIMI

PL 16

90101 OULU

Jos et halua, että toimitusosoitteessa mainitaan Oulun vankila, tulee sinun tilata paketti maksullisena kotiinkuljetuksena. Maksullinen kotiinkuljetus vankilaan maksaa sinulle 10 €.

Vankilan säilytystilat ovat rajalliset, joten kaikkea omaisuuttasi ei voida säilyttää vankilassa. Omaisuutesi, jota ei voida säilyttää vankilassa, lähetetään sinun kustannuksellasi osoittamaasi paikkaan.

5.3 Tavaroiden luovuttaminen poisvietäväksi

Mikäli haluat luovuttaa tavaroitasi omaiselle tai tapaajalle poisvietäviksi, ota yhteyttä vastaanotto-osastoon asiointilomakkeella. Listaa asioimislomakkeeseen poisvietävät tavarat sekä henkilön nimi, jolle tavarat luovutetaan. Vastaanotto-osaston henkilökunta kokoaa ilmoitetut tavarat ja toimittaa ne tapaamispäivänä tapaajalle poisluovutettaviksi. Voit omalla kustannuksellasi lähettää tavaroita pois myös postitse. Henkilökunta neuvoo sinua tarkemmin.

6 Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle

6.1 Puhelimen käyttö

Voit olla puhelimitse yhteydessä vankilan ulkopuolelle, jos yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu (lue yhteydenpitorajoituksista lisää kohdasta 2. Tutkintavankeus). Puheaikaa myydään

kanttiinissa. Sinulle ei voi soittaa vankilaan, eikä vankila anna puhelimitse tietoja vangeista vankilan ulkopuolelle.

Puhelimen käyttö tapahtuu lähtökohtaisesti omalla kustannuksellasi. Voit kuitenkin soittaa vankilan kustannuksella esimerkiksi

- asianajajallesi,
- vankilan toimintaa valvovalle viranomaiselle,
- tuloiton sekä
- ilmoittaessasi vankilasiirrosta lähimmäisesi tai muulle läheisesi.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö, josta löydät osastokohtaiset puhelimen käyttöajat ja puhelimen käytön määräykset.

6.2 Kirjeet ja postilähetykset

Voit lähettää kirjeitä postin välityksellä, jos yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu (lue yhteydenpitorajoituksista lisää kohdasta 2. Tutkintavankeus).

Lähtevät kirjeet voit jättää osastolla olevaan postilaatikkoon, joka tyhjennetään henkilökunnan toimesta arkaamuisin. Vankilasta lähtevään postilähetykseen on merkittävä näkyviin lähettäjän nimi. Mikäli et halua merkitä nimeäsi näkyviin, sinun tulee antaa lähetys henkilökohtaisesti vankilan henkilökunnalle. Säännös ei koske vankilan toimintaa valvoville viranomaisille ja ihmisoikeuksien toteutumista valvoville toimielimille osoitettuja kirjeitä. Vankilan toimintaa valvovat viranomaiset on mainittu osaston ilmoitustaululla.

Sinulle voi lähettää kirjeitä ja postilähetyksiä vankilaan. Huomioi, että sinulle lähetettävien postipakettien vastaanottajan osoitekenttään tulee merkitä tiedot seuraavassa järjestyksessä:

- 1) Oulun vankila
- 2) sinun nimesi
- 3) vankilan osoite:

90101 OULU

4) Lähettäjän tiedot

Näin varmistetaan, että pakettisi tulee perille. Vankilan henkilökunta ei nouda sinulle lähetettyjä paketteja postista, vaan posti toimittaa ne vankilaan.

Kirjeet ja muut postilähetykset voidaan tarkastaa vankilassa. Vankilan toimintaa valvovien viranomaisten ja sinun välisiäsi kirjeitä ei tarkasteta. Asianajajan ja sinun välisiäsi kirjeitä voidaan tarkastaa ainoastaan poikkeuksellisesti. Kirjeposti jaetaan päivittäin.

Jos kirjeessäsi tai postilähetyksessäsi on rahaa tai muita esineitä tai aineita, joiden hallussapito on vankilassa kielletty, tulee sinun toimittaa ne välittömästi vankilan henkilökunnalle.

6.3 Sähköpostin vastaanottaminen

Voit vastaanottaa sähköpostia suljettuun vankilaan. Sähköposti lähetetään vankilan vankisähköpostiin: vankiposti oulu@om.fi. Sähköpostiviestin otsikkokenttään kirjoitetaan sinun etu- ja sukunimesi. Viestin tekstikenttään kirjoitetaan lähettäjän oma etu- ja sukunimi, jotta saat tiedon siitä, kuka viestin on lähettänyt.

Tietoturvasyistä järjestelmä poistaa viesteistä kaikki liitetiedostot ja kuvat. Sinulle toimitetaan vain sähköpostiviesti.

Voit myös saada luvan sähköpostiviestien lähettämiseen ja vastaanottamiseen vankilan sähköisen asioinnin SA-koneella, jos yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu eikä sen käytön katsota aiheuttavan esimerkiksi vaaraa vankilan järjestykselle. Voit saada luvan sähköpostin käyttöön esimerkiksi virallisten asioiden hoitamiseen ja opiskeluun. Tarvittaessa saat lisätietoja henkilökunnalta.

6.4 Internetin käyttö ja sähköisen asioinnin työasemat

Sähköisen asioinnin (SA) työasemilla voi käyttää rajatusti internetiä, Skypeä ja sähköisen opiskelun alusta Moodlea. Internetin käyttöön haetaan lupa erillisellä lupalomakkeella.

Voit hakea lupaa internetin käyttöön

- toimeentuloon,
- työasioiden,
- koulutusasioiden,
- oikeusasioiden,
- sosiaaliasioiden tai
- asuntoasioiden hoitamiseen liittyvästä syystä tai
- muusta vastaavasta tärkeästä syystä.

Kun haet lupaa internetin käyttöön, sinun pitää perustella internetin käyttö (esimerkiksi laskun maksu verkkopankissa). Internetin käyttöä voidaan valvoa.

Henkilökunta antaa sinulle tarvittaessa lisätietoja asiasta ja opastaa vahvaa sähköistä tunnistautumista vaativien palvelujen käyttöön. Näitä ovat esimerkiksi monet viranomaisten asiointipalvelut, kuten Kela tai Vero. Osaa sähköisistä palveluista voi hyödyntää myös rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen esimerkiksi kuntoutumisessa ja opiskelussa. SA-työasemien Portti-avaussivulta <https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/portti.html> löydät linkkejä näihin sähköisiin palveluihin teemoittain.

Sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksista ja toiminnoista voit lukea lisää Sähköiset palvelut -kohdassa. Videoyhteyden kautta järjestettävistä tapaamisista (Skype tai VideoVisit) on tietoa Tapaamiset-kohdan alla.

7 Ansiot ja rahankäyttö

7.1 Ansiot

Sinulle maksetaan verotonta toimintarahaa, jos osallistut vankilassa työtoimintaan, koulutukseen tai kuntoutukseen. Toimintaraha on 3,01 euroa tai 4,62 euroa toimintapäivältä. Toimintarahaa maksetaan aluksi yleensä alimman toimintarahaluokan mukaan.

Vankeusrangaistuksessa toimintarahaluokkaan vaikuttavat rangaistusajan suunnitelmassasi asetettujen tavoitteiden toteutumisen lisäksi se, kuinka pitkään ja

säännöllisesti olet osallistunut toimintaan. Jos olet tutkintavanki, toimintarahaluokkasi arvioidaan ensisijaisesti toimintaan osallistumisen keston ja säännöllisyyden perusteella.

Toimintaraha voidaan jättää kokonaan tai osittain maksamatta, jos saat toimintaasi taloudellista tukea joltain muulta viranomaiselta (esimerkiksi opintorahaa) tai jos se ei jostain muusta siihen rinnastettavasta syystä ole tarpeen.

Toimintarahan lisäksi sinulle maksetaan käyttörahaa 1,60 euroa jokaiselta rangaistukseksi luettavalta päivältä. Päiviin lasketaan myös viikonloput.

Sinulle voidaan maksaa vankilaan saapuessasi käyttörahaa etukäteen 14 päivältä välttämättömiä hankintoja varten. Maksettu ennakko vähennetään sinulle myöhemmin maksettavista käyttörahoista.

7.2 Rahankäyttö

Vankilassa saat käyttöösi Visa-pohjaisen prepaid-maksukortin. Henkilökunta säilyttää käyttöösi annettavaa maksukorttia. Korttia käytetään henkilökohtaisen PIN-koodin avulla.

Maksukortilla voit tehdä ostoksia vankilan kanttiinissa. Maksukortti käy myös vankilan ulkopuolella kaupoissa, kahviloissa ja junissa eli kaikissa paikoissa, joissa sirullisella maksukortilla maksaminen on mahdollista. Sillä voi myös nostaa rahaa Suomessa pankkiautomaatista maksimissaan 200 euroa kuukaudessa. Maksukortissa ei ole lähimaksuominaisuutta eikä sillä voi tehdä nettiostoja. Voit kääntyä henkilökunnan puoleen maksukortin käyttöön liittyvissä asioissa.

Älä tuo vankilaan käteistä. Tulo-ostot voit vielä tehdä omalla pankkikortillasi. Rikosseuraamuslaitos maksaa kaikki saamasi etuudet maksukortillesi.

Läheisesi eivät voi siirtää rahaa suoraan käyttöösi annetun maksukortin tilille. Rahat voi siirtää Rikosseuraamuslaitoksen tulotilille, josta ne siirretään maksukorttisi tilille. Sinun tulee itse huolehtia, että rahan siirtäjällä on tiedossa Rikosseuraamuslaitoksen tuloilin tiedot. Löydät ohjeet rahan siirtämiseen Rikosseuraamus.fi-sivustolta.

Ota yhteys vankilan henkilökuntaan, jos haluat itse lähettää rahaa tai maksaa laskuja.

8 Tapaamiset

Voit tavata vieraita, esimerkiksi läheisiäsi ja muita tuttaviasi, jos yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu.

Eri tapaamismuotoja ovat

- valvottu tapaaminen,
- valvomaton tapaaminen,
- lapsen tapaaminen,
- asiamiehen tapaaminen ja
- vankien välinen valvottu tapaaminen.

Myös videoyhteyden (Skype ja VideoVisit) kautta järjestettävä tapaaminen on mahdollinen.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö. Järjestyssäännössä kerrotaan tarkemmin tapaamisajat, niiden kesto, tapaamisiin liittyvät ehdot ja ohjeet tapaamisten hakemiseen.

Muista hakea tapaamista ajoissa, jotta tapaamisjärjestelyt ehditään toteuttaa.

Kaikki tapaamistilat ovat savuttomia. Tapaamistiloissa on lapsille leluja ja kirjoja. Tapaamisiin ei voi tuoda omia leluja, kirjoja tai vaippoja. Tapaajat saavat tuoda tapaamisiin pienelle lapselle tarvittavat avaamattomat lastenruokapurkit, avaamattomat valmista äidinmaidon korviketta sisältävät tetrapakkaukset, tyhjän tuttipullon ja tutin. Vankila tarjoaa lapsitapaajille pillimehut. Vaippoja saa tarvittaessa henkilökunnalta.

Saat viedä kanttiinista ostamiasi tuotteita kohtuullisen määrän valvomattomaan tapaamiseen ja lapsitapaamiseen. Tapaaja vie kaikki nauttimatta jääneet elintarvikkeet pois vankilasta tapaamisen jälkeen tai elintarvikkeet laitetaan tapaamistilan roskakoriin. Mitään elintarvikkeita ei saa viedä tapaamistilasta takaisin asuinosastolle. Tapaamisen päätteeksi sinun tulee huolehtia roskat, ja pesuun menevät liinavaatteet pois tapaamistiloista ja jättää tila siistiin kuntoon seuraavia tapaajia varten.

Alle 18-vuotiaiden tapaamiset

Alaikäinen tapaaja voi tulla vankilaan tapaamaan muita kuin omaa vanhempansa vain huoltajansa luvalla. 15 vuotta täyttänyt tapaaja voi tavata lähiomaistaan ilman huoltajan

suostumusta, jos huoltaja ei ole nimenomaisesti ilmoittanut vastustavansa tapaamista. Jos alaikäinen tapaaja on otettu huostaan, luvan tapaamiselle antaa lastensuojeluviranomainen.

Alle 15-vuotiasta tapaajaa ei yleensä päästetä vankilaan ilman saattajaa.

Alle 15-vuotiaan lapsen valvottuun lapsitapaamiseen voi osallistua lapsen ja saattajan lisäksi myös muita tapaajia. Saat kuitenkin koskettaa tapaamisen aikana vain lasta.

9 Poistumisluvat

Sinulle voidaan myöntää lupa poistua vankilasta lyhyeksi aikaa. Tätä kutsutaan poistumisluvaksi.

Jos olet suorittamassa vankeusrangaistusta, poistumislupa voidaan myöntää rangaistusajan pituuden (RP), tärkeän syyn (TS) tai erittäin tärkeän syyn (ETS) perusteella. Tutkintavangille voidaan myöntää poistumislupa vain erittäin tärkeän syyn (ETS) perusteella. Tutkintavangille voidaan myös myöntää lyhyt saatettu poistumislupa kiireellisen ja välttämättömän asian hoitamiseksi.

Hae poistumislupaa kirjallisesti hakemuksella. Jätä huolellisesti täytetty poistumislupahakemus ja sen liitteet osaston henkilökunnalle.

Poistumisluvasta päättää vankilan yksikönpäällikkö tai apulaisjohtaja. Joissain tapauksissa poistumisluvista päättää Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja. Poistumislupa voidaan myöntää myös saatettuna.

Jätä poistumislupahakemuksesi hyvissä ajoin, jotta se ehditään käsitellä.

9.1 Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP)

Voit saada poistumisluvan rangaistusajan pituuden perusteella, jos

- luvan myöntäminen edistää rangaistusajan suunnitelmasi toteutumista,
- poistumisluvan ehtojen noudattamista voidaan pitää todennäköisenä ja
- sitoudut päihteettömyyden valvontaan ja muuhun tarpeelliseen valvontaan.

Sinulle voidaan myöntää poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella, kun poistumislupa-aikasi on alkanut. Poistumisluvan ajankohtaa voidaan aikaistaa, jos olet huolellisesti noudattanut rangaistusajan suunnitelmaa. Tällöin poistumislupa voidaan myöntää joko suunnitelman toteuttamiseksi tai yksittäisessä tapauksessa yhteyksiesi säilymiseksi, toimintakykyä ylläpitämiseksi tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Sinulle voidaan myöntää poistumislupia rangaistusajan pituuden perusteella korkeintaan kolme vuorokautta kahden kuukauden aikana.

9.2 Poistumislupa tärkeästä syystä (TS)

Poistumislupa voidaan myöntää myös tärkeästä syystä. Tärkeä syy voi olla esimerkiksi perheeseen liittyvä tai työ-, koulutus-, sosiaali- ja asuntoasioiden sekä toimeentuloon ja terveydenhoitoon liittyvien asioiden hoitamista.

Poistumislupa myönnetään vain siksi ajaksi, jota kyseisen asian hoitaminen välttämättä vaatii.

9.3 Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS)

Erittäin tärkeä syy voi olla lähiomaisen tai muun läheisen vakava sairaus, hautajaiset tai muu vastaava syy.

Poistumislupa myönnetään vain siksi ajaksi, jota kyseisen asian hoitaminen välttämättä vaatii.

10 Toimintaan osallistuminen

Jos olet suorittamassa vankeusrangaistusta, sinun tulee osallistua työ- ja toiminta-aikana vankilan järjestämään tai hyväksymään toimintaan. Sinut sijoitetaan toimintaan ottaen huomioon muun muassa rangaistusajan suunnitelmasi. Toiminta voi olla työtoimintaa, koulutusta tai kuntouttavaa toimintaa, esimerkiksi ohjelmatoimintaa tai yksilötyötä. Sinut voidaan vapauttaa toimintavelvollisuudesta terveydentilasi, toimintakykyä tai ikäsi perusteella.

Jos olet tutkintavanki, osallistuminen työhön ja muuhun toimintaan on vapaaehtoista. Jos haluat osallistua toimintaan, se pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Sinulle ei kuitenkaan voida antaa lupaa siviilityöhön, opintoihin tai muuhun sijoitukseen vankilan ulkopuolelle tai ulkopuoliseen laitokseen. Tutkintavangit työskentelevät pääsääntöisesti osaston puhdistajina.

Henkilökunta opastaa sinua kaikkien vankilan palveluiden käytössä.

10.1 Työtoiminta

Oulun vankilassa on mahdollisuus työskennellä osaston puhtaanapitotehtävissä ja keittiöllä tiskaustyössä, tai puusepänverstaalla. Työmahdollisuuksista saat lisää tietoa henkilökunnalta.

Sinulle voidaan antaa lupa tehdä omaan lukuusi vankilassa sellaista työtä, joka soveltuu vankilassa tehtäväksi. Tätä kutsutaan omaksi työkseksi. Tällainen oma työ voi olla esimerkiksi käänös- ja käsitöitä. Voit tehdä omaa työtä sen laadun mukaan myös sellissä. Sinulle voidaan myös antaa ilmaiseksi käyttöön vankilan työvälineitä.

10.2 Opiskelu

Jos suoritat vankeusrangaistusta, voit opiskella vankilassa. Sinulle voidaan myös myöntää opintolupa eli lupa opiskella vankilan ulkopuolella.

Oulun vankilassa voit opiskella luokkaopetuksessa, selliopiskelijana tai Moodle-järjestelmän kautta. Voit suorittaa peruskoulu- ja lukio-opintoja. Opintoja voi jatkaa muissa vankiloissa. Ulkopuolinen oppilaitos järjestää vankilassa myös tutkintoon valmentavaa opetusta (Tuva). Puusepänverstaalla tapahtuva työskentely on opinnollistettu, eli voit suorittaa opintoja oppilaitokseen samalla kun työskentelet. Opiskelusta voit kysyä lisää henkilökunnalta.

10.3 Kuntouttava toiminta

Vankilassa järjestetään motivoivia päihdekeskusteluja. Päihteettömyyssitoumuksen tehneillä on mahdollisuus sijoittua asumaan sopimusosastoille. Sopimusosastot ovat avo-

osastoja ja sijaitsevat vankilan uudella puolella. Sopimusosastolla asuva sitoutuu päihitteettömyyteen ja sen valvontaan.

Vankilassa järjestetään erilaista kuntouttavaa toimintaa. Saat tiedon järjestettävistä palveluista henkilökunnalta ja asuinosastosi ilmoitustaululta.

Oulun vankilassa on tarjolla myös ulkopuolisten toimijoiden järjestämää kuntouttavaa toimintaa. Vankilan säännöllisiä yhteistyökumppaneita ovat muun muassa Martat, Vuolle settlementin Via Vis- toiminta, Kris ry Oulu ja Rikoksettoman elämän tukisäätiö RETS. Saat tarkempaa tietoa yhteistyökumppaneiden toiminnasta vankilan henkilökunnalta ja asuinosaston ilmoitustaululta.

10.4 Sähköiset palvelut

Rangaistusajan suunnitelmaa voi edistää myös käyttämällä sähköisiä palveluita. Sähköisen asioinnin -työasemien (SA) käytöstä on kerrottu kohdassa 6.4 Internetin käyttö ja sähköiset palvelut. SA-koneella voit asioida esimerkiksi etäyhteyden välityksellä Kelaan, tai edistää opintojasi Moodle-alustalla.

10.5 Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi

Sinut voidaan rangaistusajan suunnitelman toteutuminen huomioon ottaen vapauttaa osallistumisvelvollisuudesta kahdeksi arkipäiväksi jokaista kalenterikuukautta kohden, jos osallistut toimintaan säännöllisesti.

Jos sinua syytetään rikoksesta, annetaan sinulle tarpeellinen vapautus osallistumisvelvollisuudesta puolustuksen valmistelemiseksi. Sinut voidaan vapauttaa osallistumisvelvollisuudesta myös muusta tärkeästä syystä tai määräaikaisen työkyvyttömyyden takia.

11 Vapaa-aika

11.1 Vapaa-ajan toiminta

Voit osallistua vapaa-ajallasi vankilassa järjestettävään vapaa-ajan toimintaan vankilan päiväjärjestyksen ja tarjonnan mukaisesti. Jos haluat osallistua vapaa-ajan toiminnan

suunniteluun ja järjestämiseen, voit keskustella asiasta niistä vastaavan vankilan virkamiehen kanssa. Saat ajankohtaista tietoa vapaa-ajan toiminnoista osastosi ilmoitustaululta, päiväjärjestyksestä ja henkilökunnalta.

Vankilassa on kuntosali ja liikuntahalli. Sinulla on mahdollisuus ulkoilla päivittäin asuinosaostosi päiväjärjestyksen mukaisesti. Mikäli yhteydenpitoasi on rajoitettu, liikunta- ja ulkoilu-aikatauluista sovitaan erikseen henkilökunnan kanssa.

Vankilassa on erilaisia soittimia, joita voit soittaa musiikkitalassa. Vankilassa on myös karaokelaitteet. Musiikkiasioista voit kysyä asiointilomakkeella ohjaajilta.

11.2 Kirjasto

Sinulla on mahdollisuus käyttää vankilan kirjastoa ja hyödyntää yleisiä kirjastopalveluita. Löydät osastosi päiväjärjestyksestä tiedon siitä, koska voit käyttää kirjastoa. Sanomalehtiä toimitetaan luettaviksi myös asuinosaostoilta. Voit lainata kirjoja myös kaukolainana Oulun kaupungin pääkirjastosta.

11.3 Hengellinen toiminta

Voit osallistua hengellisiin tilaisuuksiin ja päästä keskustelemaan hengellisistä asioista. Vankilassa työskentelee pastori. Voit ottaa häneen yhteyttä asiointilomakkeella. Voit esimerkiksi osallistua kristillisiin toimituksiin ja käydä rippikoulun. Vankilassa järjestetään hartauksia ja hengellisiä tilaisuuksia eri seurakuntien toimesta.

12 Terveystenhoito

Vankiterveydenhuollon yksikkö (VTH) on Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) alainen ja sen tehtävä on järjestää vankien terveyspalvelut.

Vankiterveydenhuollolla on vankilassa poliklinikka, jossa voit hoitaa terveyteesi liittyviä asioita. Poliklinikan kautta voit varata ajan lääkärille ja hammaslääkärille. Sairaanhoidtaja on paikalla arkipäivisin. Voit ottaa yhteyttä poliklinikalle myös mielenterveysasioissa.

Sinut siirretään tilapäisesti hoitoon tai tutkimuksiin vankilan ulkopuolelle, jos sairauttasi tai vammaasi ei voida hoitaa vankiterveydenhuollon puitteissa. Sinua valvotaan vankilan henkilökunnan toimesta, kun olet vankilan ulkopuolella.

Yhteydenotto poliklinikalle tapahtuu asiointilomakkeella. Asuinosastolla on saatavana kirjekuria. Voit lähettää poliklinikalle asiointilomakkeen ja asiakirjoja suljetussa kuoressa osastolla olevan postilaatikon välityksellä tai antamalla kuoren osaston henkilökunnalle.

Sinun tulee ottaa sinulle annetut lääkkeet lääkärin ohjeiden mukaan. Lääkkeet säilytetään dosetissa. Lääkkeet ovat henkilökohtaisia. Niitä ei saa kerätä eikä luovuttaa toisille vangeille. Käyttämättä jääneet lääkkeet on palautettava henkilökunnalle dosetissa. Insuliinikynä vaihdetaan uuteen luovuttamalla käytetty insuliinikynä henkilökunnalle.

Äkillisissä terveyteen liittyvissä ongelmissa ota yhteyttä vankilan henkilökuntaan.

13 Käyttäytyminen vankilassa

Vankeutta ja tutkintavankeutta säätelevät monet normit. Siksi sinun on syytä tutustua vankeuslakiin ja tutkintavankeuslakiin. Tarkempia ohjeita ja määräyksiä on vankilan järjestyssäännössä, jota sinun myös tulee noudattaa.

Sinun on käyttäydyttävä asiallisesti henkilökuntaa, toisia vankeja ja muita henkilöitä kohtaan. Sinun on myös noudatettava henkilökunnan ohjeita ja käskyjä.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitorangeistus

- vankeuslain,
- tutkintavankeuslain tai niitä koskevan asetuksen, tai
- Rikosseuraamuslaitoksen määräyksen rikkomisesta.

Kurinpitorangeistus voidaan määrätä myös, jos rikot järjestyssääntöä, jossa on mainittu, että rikkomuksesta voi seurata kurinpitorangeistus. Kurinpitorangeistus voidaan määrätä myös, jos et noudata henkilökunnan kehotusta tai käskyä, joka on annettu vankilan järjestyksen tai turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitörangaistus myös, jos syyllistyt vankilassa tai Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen valvonnan alaisena rikokseen, josta ei ole odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa. Tällaisia rikoksia voivat olla esimerkiksi

- huumausaineen käyttörikos,
- haitanteko virkamiehelle,
- virkamiehen vastustaminen,
- karkaaminen tai sen yritys,
- lievä pahoinpitely,
- pahoinpitely tai sen yritys,
- lievä vahingonteko,
- vahingonteko,
- laitton uhkaus ja
- vangin varustautuminen aseella.

Jos aiheutat tahallisesti tai huolimattomuudesta vankilalle vahingon (esimeriksi kadonneet tai rikkoutuneet laitteet), olet velvollinen korvaamaan sen. Asia ratkaistaan viime kädessä tuomioistuimessa.

14 Oikeus kannella ja vaatia oikaisua

14.1 Kanteleminen

Voit kirjoittaa kantelun laillisuusvalvojalle, jos koet, että sinua on kohdeltu epäasiallisesti tai epäilet, että viranomainen tai virkamies ei ole noudattanut lakia tai täyttänyt velvollisuuksiaan. Voit myös halutessasi saattaa kokemiasi epäkohtia esimerkiksi vankilan yksikönpäällikön tietoon asiointilomakkeella tai kirjeellä. Kirjekuoria on asuinosastolla.

Ongelma- ja ristiriitatilanteissa keskustele asiasta ensisijaisesti henkilökunnan kanssa. Keskusteleminen henkilökunnan kanssa on yleensä nopein tapa selvittää asia.

Kantelu tehdään kirjallisesti ja sen tekeminen on maksutonta. Voit kirjoittaa kantelun vapaamuotoisesti omalla äidinkielelläsi.

Kantelua ei tutkita, jos tarkasteltava asia on tapahtunut yli kaksi vuotta sitten. Tästä voidaan poiketa vain erityisestä syystä.

14.2 Kantelun sisältö

Kantelussa on yksilöitävä, mihin Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen toimintaan tai laiminlyöntiin arvostelusi kohdistuu.

Esitä kantelussa käsityksesi siitä, millä perusteilla pidät Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen menettelyä virheellisenä.

Kantelussa tulisi mahdollisuuksien mukaan esittää, milloin arvostelun kohteena olevan menettelyn tai laiminlyönnin on tapahtunut.

Kantelussa olisi hyvä ilmoittaa, onko samaa asiaa koskeva kantelu vireillä muualla. Ilmoita lisäksi nimesi ja yhteystietosi.

14.3 Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle

Rikosseuraamuslaitoksen, sen yksiköiden ja virkamiesten toiminnan lainmukaisuutta valvotaan Rikosseuraamuslaitoksessa sisäisellä valvonnalla. Sisäisestä valvonnasta vastaa Rikosseuraamuslaitoksen oikeusyksikkö.

Lisäksi Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa valvoo muun muassa eduskunnan apulaisoikeusasiamies. Voit kannella samasta asiasta useammalle laillisuusvalvontaviranomaiselle, mutta kantelu tutkitaan lähtökohtaisesti vain siinä viranomaisessa, jossa se on tullut ensimmäiseksi vireille.

Listan vankiloiden toimintaa valvovista viranomaisista löydät esimerkiksi osastosi ilmoitustaululta. Voit postittaa kantelukirjeesi itse suoraan laillisuusvalvontaviranomaiselle tai pyytää vankilan henkilökuntaa lähettämään kantelukirjeesi puolestasi. Osastollasi tai muutoin saatavillasi on kantelun laatimiseksi esimerkiksi kirjepaperia sekä vankilan tarjoamia kirjekuoria, joihin voit sulkea luottamuksellisesti valvontaviranomaiselle tarkoittamasi kirjeen. Voit jättää sen vankilassa lähtökohtaisesti vankilan kustannuksella eteenpäin toimitettavaksi taikka postittaa sen halutessasi itse. Voit jättää kirjekuoressa olevan kirjelmäsi osastolla olevaan postilaatikkoon.

Kantelumenettelyssä ei pääsääntöisesti käsitellä niitä päätöksiä, joihin voit hakea muutosta oikaisuvaatimuksella. Kanteluprosessissa voidaan kuitenkin tutkia asian menettelyllisiä seikkoja, kuten esimerkiksi sitä, onko oikeutesi muutoksenhakuun toteutunut.

Rikosseuraamuslaitos ei voi tutkia terveyden- tai sairaanhoitoa koskevia kanteluasioita. Vankiterveydenhuollon yksikön järjestämän ja tuottaman vankien terveyden- ja sairaanhoidon lainmukaisuutta valvoo Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

14.4 Oikaisuvaatimukset ja valittaminen hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimus on ensisijainen oikeussuoja- ja muutoksenhakukeino. Eri seuraamuksia koskevissa laeissa on lueteltu ne Rikosseuraamuslaitoksen päätökset, joihin saa vaatia oikaisua. Nämä säädökset ovat:

- vankeuslaki 20 luku 1 §,
- tutkintavankeuslaki 15 luku 1 §, ja
- laki valvotusta koevapaudesta 40 §
- laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta 14 luku 86 §.

Päätökseen, johon saa hakea oikaisua, liitetään oikaisuvaatimusosoitus.

Oikaisuvaatimusosoituksessa on ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseen. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa siitä, kun sait päätöksen tiedoksi.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen itse oikaisuvaatimusosoituksen mukaiselle asian ratkaisijalle esimerkiksi kirjeenä tai sähköpostilla. Sen lisäksi, että voit itse toimittaa oikaisuvaatimuksesi oikaisuvaatimusosoituksen mukaiselle asian ratkaisijalle, voit antaa sen määräajan sisällä myös vankilan yksikönpäällikölle edelleen toimitettavaksi osaston henkilökunnan kautta.

Jos postitat oikaisuvaatimukseksi itse, huomioithan, että lähetys tapahtuu omalla vastuullasi. Pääsääntöisesti kirjeposti on toimitettava perille 4–5 arkipäivässä jättöpäivästä lukien. On mahdollista, että postin kulusta ja sen mahdollisista viiveistä johtuen itse postittamasi oikaisuvaatimus ei saavu seitsemän päivän määräajassa oikaisuvaatimusasian ratkaisijalle, jolloin oikaisuvaatimustasi ei voida tutkia.

Jos et ole tyytyväinen oikaisumenettelyssä saamaasi päätökseen, voit valittaa siitä Helsingin hallinto-oikeuteen. Ohjeet valituksen tekemiseen ovat saamasi päätöksen liitteenä olevassa valitusosoituksessa. Voit toimittaa valituksen hallinto-oikeudelle esimerkiksi postitse tai asiamiehesi välityksellä. Voit myös antaa sen valitusajan sisällä vankilan yksikönpäällikölle, joka toimittaa valituksesi viipymättä eteenpäin tuomioistuimelle.

15 Henkilökunta ja asiointi

Kaikissa kysymyksissä voit aina kääntyä vastuuvirkamiehesi tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

Vankilassa työskentelee ja vieraillee myös paljon vankilan ulkopuolisia toimijoita, joiden kanssa voit keskustella ja osallistua heidän järjestämään monipuoliseen kuntouttavaan toimintaan. Vankilan henkilökunnan ulkopuolisista toimijoista saat lisätietoa osastosi ilmoitustaululta sekä henkilökunnalta.

Vankilassa työskentelee työntekijöitä eri nimikkeillä, kuten vartija, rikosseuraamustyöntekijä, ohjaaja, erityisohjaaja, pastori, rikosseuraamusesimies, apulaisjohtaja ja yksikönpäällikkö. Lisäksi vankilan tiloissa työskentelee Vankiterveydenhuollon sairaanhoitajia ja lääkäreitä. Tarkempia tietoja virkamiesten vastuualueista ja työtehtävistä saat henkilökunnalta.

Voit tavata eri työntekijöitä täyttämällä asiointilomakkeen ja palauttamalla sen asuinosastolla työskentelevälle henkilökunnalle. Asiointilomakkeita on saatavana asuinosastollasi. Kerro lomakkeella, mitä asiasi koskee, jotta lomake voidaan ohjata suoraan asiasta vastaavalle virkamiehelle.